

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 37. ANULU XVIII.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joia si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretulu prenumeratiunii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. sau pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru priuc. si lieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 8 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5. cr. si pentru a treia repetire cu 3. cr. v. a.

Sabiu, in 10/22 Maiu 1870.

Cuventare rostita la deschiderea sinodului diecesanu alu diecesei Caransebesiului.

Venerabile sinodu eparchialu!

Stimatiloru Domni deputati!

Acést'a este diu'a, carea a facut'o Domnulu sa ne bucurámu si sa ne veselímu intr'ens'a.

Cu aceste cuvinte intimpina s. biserica pre credinciosii sei la diu'a cea mare a invierei, ce amu serbatu noi in septemán'a trecuta. Totu cu aceste cuvinte Ve salutu si eu pre D-vóstra, stimatiloru domni deputati ai venerabilulu sinodu, pentru ca déca vomu aruncá o privire in trecut si vomu gândi, cum acésta episcopia dreptumaritória romána a Caransebesiului vechia de secolu fú smulsa din bratielu dulcele sele nume, metropoliei ortodoxe románe din Alb'a-Iuli'a in Transilvania, si in contra' apriatulu intielesu alu ss. canóne bisericesci fu incorporata, ca sa nu dícu aservita, la o alta metropolia, de-si de aceea-si dogma, dara de altu nému, déca cugetámu mai departe, cum fu episcopi'a acést'a despoziata de tota averea ei miscatória si nemiscatória, cum amblá clerulu si poporulu ei románu deprimatu, parasitu si inapoiatu in propri'a sea mostenire, cum ajunse ea, dupa stramotarea resiedintiei din Caransebesiu la Versietiu inainte de 80 de ani, de-si perduse chiaru si numele, numindu-se de atunci incóce episcopi'a Versietiu, apoi déca gândim de alta parte, cum desu amintit'a episcopia fu din marea bunatate a D-dieului parintiloru nostrii, la neobosit'a intrepunere a mariloru barbati providentiali ai biserice si natiunei nóstre, fú, dícu, restituita la an. 1864 prin grati'a Majestátiei Sele, adoratulu nostru imperatu si rege Franciscu Iosifu I, iera la an. 1868 fu garantata esistint'a ei pri inaltulu corpu legislativu alu tieriei, petrecendu-se in condic'a legiloru patriei, déca ne gândim, dícu, cum episcopi'a nóstra a Caransebesiului perduta fiindu s'a aflatu, mórtu fiindu a inviatu, care dintre D-vósta si intregulu cleru si poporu diecesanu nu-si va simti astadi anim'a adencu miscata de bucuria si veselia? Si acésta bucuria va cresce si mai multu, déca vomu luá in socotintia, ca astadi episcopi'a nóstra se infatisiadia in frumsetiata in vestmentulu, ce-i l'au tiesutu insu-si SS. Apostoli si SS. parinti ai biserice nóstre ortodoxe primitive, in frumsetiata, dícu, in vestmentulu sinodalitátiei, astadi reprezentantii clerulu si poporulu din acésta eparchia se vedu adunati in acésta catedrala a iubitelu nostru orasia Caransebesiu, loculu celu istoricu alu resiedintiei episcopesci, pentru ca ei cu ajutorulu lui D-dieu sa se sflatiasca, sa ia la pertractare si sa decida cátu se póte de curenda si de bine tóte, ce se tienu de organizarea eparchiei in afacerile ei, tóte ce suntu de lipsa pentru crescerea, inaintarea si in florirea biserice si a scólei, tóte ce privescu la imbunetatirea stárei morali, intielesuali si materiali a clerulu si poporulu, pre care'lu representédia.

Dara déca diu'a de astadi este o di de mare bucuria pentru D-vóstra, stimatiloru domni deputati, si pentru intregulu cleru si poporu diecesanu, ea este numai pucinu o di de mare bucuria si pentru mine, arhieruulu acestei episcopii, pentru ca déca gândescu la timpulu celu greu, in care a cadíutu oficiulu meu archipastorescu, déca mi rechiamu in memoria, cum sosindu eu aici, in loculu resiedintiei afara de o casa numita resiedint'a vechia, davenita ruina, afara de o móra decadiuta si aflátoria in procesu cu arendasiulu, ce o tienea, si afara de 21 de lantie de pamentu paraginitu, n'amu gasitu alt'a nimicu, n'amu avutu nici macaru unde sa-mi plecu capulu, déca mi aducu aminte, cum am aflatu in multe párti ale episcopiei tóte pline de ura si dujmania, legaturele ascultárei si autoritátiei destramate, cá sa nu dícu disolvate, cum amu gasitu

episcopi'a fára institutu tiologicu, scólele in dieces'a culcate la pamentu, ortodoxi'a sfasiata, mai multe comune pornite pre calea de a-si parasi religiunea loru strabuna si preste tóte aceste cá sa se imple mesur'a, cum amu datu preste neasceptate pedeci si lupte pre fatia si pre ascunsu, preste influentie ne-amice, ce se intindeau si se intindu inca si astadi in drumulu ori-cárei desvoltári si propasiri a acestei episcopii, déca me gândescu la tóte acestea, cum nu me voiu bucurá si eu arhieruulu acestei episcopii, din adenculu sufletulu, vedíndu pre reprezentantii iubitelu meu cleru si poporu, barbati eminenti, luminati si devotati bisericei, adunându-se impregiurulu meu, cá sa me ajute si sa me intáresca, cá sa puna vigorósele loru máni lánge ale mele la cármu, ca asiá nai'a bisericei sa se póta strecorá mai cu securitate printre stáncele cele multe si periculóse si sa ajunga cu norocire la limanulu celu doritu.

Intr'adeveru, dd. deputati! cu nespusa bucuria si mángeiere cantu eu astadi in fati'a dloru Vóstre, fiindu ca sumu deplinu convinsu, ca on. d. Vóstra priviti lucrárele sinodulu eparchialu ca o datorita sánta si neincungiuurabila cátra biserica si cátra asiediemintele ei, cá o datorita, ce avemu de a implini toti deputatii mirenesci si bisericesci, sinodulu si consistoriulu cu poteri impreunate sciíndu, ca nimicu nu folosesc bisericei mai multu, decátu buna-intielegere, ca concordia este isvorulu, din care fontanesce puterea cea minunata a bisericei, ca numai déca vomu fi un'a in cugetárele, simtiemintele, faptele nóstre, vomu putea trece preste legionulu de greutáti, lupte si lipse, ce ni stau in cale la totu pasulu, sciíndu ca antagonismulu nu sta cu mánilu in sinu, ci lucrédia neobositu si atunci 'i sporesce lucrulu mai multu, cându póte semaná zizanii intre noi. — Asiá este, present'a stimat. D-vóstre mi imple anim'a de bucuria, de óre ce nu me indoiescu, ca D-vóstra cá barbati cu cunoscintia drepta si pricepere luminata, cá barbati insufliti de vointia si niziintia nobila inzestrati cu esperintia si intielepciune, D-vóstra in tóte decisiunile si punerile la cale, ce le ve-ti aflá de lipsa si de folosu, nu ve-ti perde din vedere nici odata intrebarea: déca ele suntu realisabile; nu me indoiescu, ca la lucrárele, ce vi stau inainte, ve-ti plecá din punctulu celu inaltu bisericescu, ve-ti sci sa fiti drepti cátra autonomi'a statorita a comunelor parochiale si protopresbiterale si ve-ti multiami trebuntiele si cerintiele drepte si ecuitabile ale clerulu si poporulu, pre cátu vi va stá in putintia.

De aceea in prisosintia acestoru pretiose simtieminte de bucuria si mángeiere, vinu cu tóta increderea si cu deplina linisce sufletésca a depune de astadi incolo tóta competintia legislativa si administrativa a bisericei, din eparchia nóstra, dimpreuna cu responsabilitatea pentru sórtea ei viitóre, in mánilu cele credinciose ale st. dloru Vóstre, ale sinodulu presentu si ale sinódeloru viitóre, care singure suntu corpuulu reprezentativu legalu si canonicu, si prin urmare ele suntu competente de a duce si conduce in intielesulu statutulu nostru organicu bisericescu afacerile administrative economico, bisericesci, scolari si fundatiionali ale diecesei nóstre.

Si asiá incheiu acésta salutare, ce a esitu din adenculu animei mele, indreptádu ferbinti rugaciuni cátra pré sántulu ducu, isvorulu luminei cei adeverate si alu intielepciunei cei D-diesci, sa verse lumin'a daruriloru sele asupr'a mintiloru nóstre, cá sa vedemu cele drepte, cele mántuítóre si cele bune si ca lucrárele acestui sinodu si ale tuturor sinódeloru viitóre sa se începá bine, sa mérga inainte cu norocire si sa se termine, aducendu roduri imbelsugate si ferbinte dorite spre mai mare laud'a lui D-dieu si spre in florirea biserice si a natiunei nóstre, aminu.

Dela sinodulu archidiecesanu.

Cea din urma siedintia, a XI, in sessionea presenta s'a tienutu in 29 Aprile. Dupá cetirea protocolorulu din dóue, repective trei siedintie promergatóre.

Dr. Glodariu face o interpelatiune, carea cuprinde intrebarea, déca responsabilitatea pentru cununii cade asupr'a parochulu seu protopresbiterulu si déca e cea dintáiu, e de lipsa cá mirii sa se infatisieze si inaintea protopresbiterulu si in fine, carea e tacs'a legale pentru cártiele seu revasielu de cununia, cá sa nu se ia tacs'e dupa arbitriu. Interpelatiunea se transpune presidiulu, carele fiindu ca interpelatiunea contine unele specialitati, cari receru informatiuni detaiate, nu póte deslusi la momentu.

Pop'a arata ca alegerea asesorulu consistoriale in sensulu scolasticu, Nicolau Gaetanu, nu e conforma §-lui 117 din statutulu organicu; totu asiá alegerea de asesoru episcopesci Ioanu Hani'a si Petru Rosc'a nu consuna cu § 112 din statutulu organicu si abstragendu dela persóne, propune pentru principiu alegere nóua in loculu dlu Gaetanu si in loculu dd. Ioanu Hani'a si Petru Rosc'a.

Propunerea acést'a se spriginesce si la observarea dep. Macelariu ca e cestiune urgenta se si pune indata la ordinea dilei, dara dupa o scurta desbatere, cade. Propunetoriulu insinua, spriginitu de siese membri, votu separatu, motivatu in intielesulu de mai susu, care votu se concludu a se trece in protocolu.

Din acestu incidentu dep. P. Piposiu ia cuventulu si propune, cá sinodulu sa recománde congresulu natiunálu bisericescu modificarea § 112 intr'acolu: cá barbati inruditi, cari se afla in gradele de rudenia prevediute cá pedeci de a siede in acelasu consistoriu, sa aiba valóre numai pentru deosebitele senate a le consistoriulu. Propunerea acést'a nu se primesce.

Pre cátu ne aducemu aminte inca la alegere s'a observatu, ca numai din necesitatea dictata de impregiurári se facu exceptiunea cu asesorii episcopesci, care exceptiune inse nu póte prejudecá §-lui respectivu pro viitoriu intru nimicu.

La ordinea dilei suntu comisiunile si adeca mai intáiu vine comisiunea bugetaria, esaiusa pentru licuidarea ratiuniloru si scontrarea cassei. Fiíndu ca aci se tratéza de cifre, in care nu amu puté fi destulu de esacti indreptámu pre celitoru la protocolulu ce preste curenda se va tipári, si unde voru fi depuse tóte in modulu celu mai autenticu cu tóte amenuntele loru. Cá resultatu putemu spune, ca atátu ratiunile cátu si cass'a se au aflatu in cea mai buna ordine si pentru aceea li se si aduce eforiloru de pána aci: Hani'a si Rosc'a multiamita.

La ordinea dilei vine raportulu comisiunei petitionarie.

In rondulu primu raportéza referintele asupr'a petitiunei din partea comunei bisericesci Certage, carea cere esmiterea unei comisiuni neinteresate, spre cercetarea causei parochulu depusu M. Contescu, ceea ce se prímesce. — Ce privesc dechiaratiunea unoru sinode parochiali din protopr. Dobrei fatia cu anesarea acestui tractu la altulu, se transpune la comisiunea ce se va infintá pentru arondarea protopresbiteratelor. — Caus'a parochulu Petru Popoianu din Certegiu, aflándu o comisiunea ca e de natura curatu disciplinaria se transpune consistoriulu archidiecesanu spre a urmá cu dens'a in intielesulu legiloru bisericesci. Asemenea se transpune consistoriulu aratarea facuta de Adm. prot. din Apahida, Lazaru Maximu de Caticu despre conturbárele religionari ce le comite Protop. gr. cat. din Simleu, I. Silasi.

Propunerea dep. **Glodariu**, de a se trimitre trei deputati la Bucuresti, pentru recastigarea mosiei Merisieni pentru metropoli'a romana gr. or. comisiunea a aflat-o fatia cu impregiurările presente putienu folositoria, ba fara de a da sperantia de vre unu rezultat si de aceea e sinodulu de parere sa se concreda afacerea presidiului. Propunetoriulu nu e multiamitu si staruiesce pre langa deputatiune, provocându-se la procederea brasiovenilor. Mai participa si altii la obiectulu acest'a in fine inse dupa deslusirile date de presidiu la propunerea deput. **Bolog'a** se primesce propunerea comisiunei cu adusulu, ca presidiulu sa caute se intetiasca lucrulu pre căile cuviinciose.

La ordine vinu acum done propuneri facute de dep. **Fodoranu** si date acelei'a-si comisiuni spre raportare. Un'a privesce conturbările religiu-nari ce se facu din unele parti pentru platirea taesei sidocsiali, cum adeca unii omenj o folosescu acést'a dreptu mijlocu de a sterni ur'a crestiniilor nostri cătra biseric'a lor si de ai atrage la biseric'a gr. cat., unde nu se cere platirea acesteia taese. Propunetoriulu susu amintitu e de opinione, ca sa se faca o mijlocire la regimulu statului, ca conturbările provocate pre calea acést'a sa fie pedepsite; iera comisiunea e de opinione, ca preotii si comitetele parochiali din comunele bantuite de acestu reu, din casu in casu, sa faca numai decatu aretare la oficiolatele respective si sa staruiesca, ca sa se pedepsesca cei vinovati; spre acestu sferitu consistoriulu se emita unu circulariu prin carele sa se instrueze poporulu, ca ce are de a face candu se intempla conturbări provenite din atitiari contra platirei taesei sidocsiali. Sinodulu primesce propunerea. Se nasce inse o desbatere mai indelungata la alta propunere a aceleia-si deputatu si adeca, ca comunele sa solvesca ecuivalentulu pentru mosiele bisericesci ce le folosescu preotii ca parochi. Discussiunea carea se estinse si asup'a celorlalte contributiuni de felulu acest'a, se facu greoia, din cauza ca de o parte cantau, ca prin resolvirea ecuivalentulu si contributiunilor din partea comunelor, aceste sa-si pastreze dreptulu de proprietate; de alta parte se vedea temerea ca comunele vediendu-se impoverate din caus'a crescerei beneficiilor preotiesci voru incungiora ocaziunile de a mari portiunile canonice. Dintre parerile celor mai multi cari participara la desbaterea obiectului acestui'a, amintimu de cea a dep. **Tincu**, carele era pentru principiulu de a plati comun'a sarcinile mosiei eclesiastice, inse parochulu se despagubesca pre comuna, platindu epitropiei inapoi seu cerendu epitropi'a dela parochu sum'a contributiunei; dep. **Cristea** inse dicea, ca de si parochulu e numai usufructuariu, din consideratiune ca sa nu se sparia poporulu de crescerea portiunei canonice, sa solvesca parochulu sarcinile pamentului folositu de densulu; iera la casu candu se aru decide altu feliu, nu este nici decum de parere, ca parochulu sa fie espusu la discretiunea comitetului parochialu sa i marga cu carticea mereu pre capu, ci sa se afle o modalitate mai demna de vedi'a parochului; **Popescu** (prof.) e pentru absoluta purtare a sarcinilor din partea comunei de ore ce si asiá veniturile parochilor nostri sunt forte mici; la ceea ce **Dr. Tincu** reflecteaza, ca atunci nu mai testeza nime pentru preoti. Presidintiele da deslusire in acestu obiectu dupa casuri obvenite in praesca si e de parere ca ecuivalentulu sa-lu platésca proprietariulu adeca comun'a, iera parochulu ca usufructuariu se platésca contributiunea. La desbatere mai iau parte afara de cei de mai nainte: **Nemesiu**, **Fodoranu**, **Filipescu**, **Gaboru**, **Branu de Lemenyi** si **Dr. Glodariu**. Deci se concludu in principiu ca ecuivalentulu si contributiunea se o solvesca proprietariulu, remanendu consistoriului, la propunerea dep. **Boiu**, calea deschisa a se acomoda in privintia acést'a si dupa impregiurările dictate de lipsele locali.

Comisiunea pentru scólele confessionali aduce o propunere, carea sinodulu radicandu-o la valóre de conclusu va servi de unu indreptariu pentru senatulu scolasticu. Propunerea dispune:

a) unu proiectu de lege sa elaboreze senatulu pana la sinodulu urmatoriu pentru organizarea interna si externa a scóloru nostre din archidieceasa; b) unde nu sunt se caute sa se infiinteze scóle, unde sunt sa se intocmesca scólele conformu missiunei lor; c) sa ingrigiasca de imbunetirea leiloru invetiatoriloru, si protopresbiteriloru sa li se inlesniasca visitatiunea scóloru prin remuneratiuni din fondurile archidieceane; d) conservarea edificieloru scolari, procurarea recui-

siteloru si infiintarea scóloru de pomaritu, e) se ingrigiasca ca copiii sa cerceteze scólele regulatu si se introduca scóle de repetitiune seu de dumineca; f) la locurile corespundetorie sa ingrigiasca a se infiintia scóle de modelu si g) sa pregatesca unu tabelariu statisticu despre scólele nostre din archidieceasa. — Se primescu tote en bloc.

Popescu (prof.) propune escrierea unei colecte din partea consistoriului pentru infiintarea unei scóle normale practice pre langa institutul pedagogicu. Se primesce.

Comisiunea pentru arundarea cercurilor electorali se dechiara in permanentia si va elabora pentru procsimulu sinodu unu operatu in privintia acést'a.

Escel. **Sea** presidintele multiamesce sinodulu pentru zelulu ce l'au desvoltatu pre terenulu vietici bisericesci.

P. Vicariu generale protosincelulu **Pop'e** a multiamesce Escel. **Sea** Presidintelui pentru intiept'a conducere a sinodulu si pentru tote ostenele ce le au facutu de candu sta in fruntea bisericiei nostre.

Intre „sa traiasca“ insuffetite pentru Escelentia **Sea** Presidintele, sinodulu pentru anulu acest'a si incheia siedintiele si se alegu de verificatori ai protocolulu din siedintia presenta:

DD. **Vicariu gen. N. Pop'e** a, **Iacobu Bolog'a**, **Elia Macelariu**, **Branu de Lemenyi**, **Zachari'a Boiu** si **Dr. Glodariu**.

Caransebesiu in 3 Maiu 1870.

Si pana atunci, pana candu o pena mai competentu va fi in stare a descrie mai prelargu cele pertratate in sinodulu eparchiei **Caransebesiului**, mi iau voia a Ve impartesi in interesulu comunu preesurtu urmatorele despre acestu sinodu.

Dupa ce **Dumineca** in 19 Aprile a. e. s'a tinentu servitiulu dumnediescu cu invocarea santului dudu pontificandu pre santi'a **Sea** domnulu episcopa diecesanu **Ioanu Popasu** cu o asistin-tia numeroasa si luandu parte la acestu santu servitiu dumnediescu toti deputatii presenti, sinodulu fu deschisu in urmatorea di Luni in 20 Aprile a. e. de cãtra pre santi'a **S'a** Presidintele **Archiereu** cu urmatorea cuventare: (vedi mai in susu).

Dupa cuventarea acést'a primita de cãtra deputatii sinodulu cu aplause entusiastice repetite, sinodulu pasi indata la verificarea deputatiloru eparchiali, spre care scopu densulu la propunerea deputatului **Constantinu Radulescu** se impartu in trei sectiuni, formate dupa cele 20 cercuri electorale.

Referindu sectiunile verificatore intregulu sinodu si astfelu verificanduse toti deputatii, carii si au fostu predatu creditionalele presidiului, sinodulu pasi indata la alegerea notariloru definitivi, 2 din cleru si 4 mireni si cu acestea se declara, sinodulu de constituitu.

Dupa aceea la propunerea presidintelui archiereu se priimi de o cam data en bloc unu regulamentu provisoriu pentru afacerile interne ale sinodulu si pre bas'a acestui regulamentu se alesera indata 4 comisiuni, si anume: comisiunea verificatore, financiála, petitiunala, si pentru stabilirea definitiva a regulamentulu afaceriloru interne.

Dupa ce se anuncia diferitele petitiuni adresate sinodulu eparchialu, si dupa relegarea lor la comisiunile respective, pre santi'a **S'a** dlu episcopu facu sinodulu impartasirile sale presidiali cu privire la starea actuala a diecesei. Aceste impartasiri presidiali tracteaza despre predarea si primirea fundulu instructu vechiu alu episcopiei **Caransebesiului**, despre procurarea fundulu instructu nou si colect'a facuta in eparchia spre acestu scopu, despre starea fundulu clericalu; precum si a fundulu nou formatu din taesele de esamenu, ce au de alu depune aspirantii la trept'a preotiei si la posturi de invetiatori, despre stramutarea institutulu teologicu romanu dela Versetiu la **Caransebesiu**, despre cumperarea asiá numitulu „cuartiru de generalu“ din **Caransebesiu** dela inaltulu erariu cu unu pretiu de 16,000 pentru asediarea stabila a episcopiei, spre a nu mai fi constrinsu a locui in case private cu chiria grea, si ca spre inlesnirea platirei pretiului de cumperare, presidintele archiereu daruiesce dela sine 2000 fl. v. a., — despre pasii sei intreprinsi pentru sustinerea autonomiei bisericiei si confessionalitatiiei scóloru nostre poporale etc., in fine aduce pre santi'a **Sea** la cunoscentia sinodulu eparchialu, ca In. ministeriu ungurescu regescu de cultu si instructiune publica la intrepunerea pre santiiei **Sale** a binevoitu a

aplaçada un'a suma de 3000 fl. v. a. pentru ajutorirea preotiloru lipsiti din parochii cu dotatiuni slabe si 1800 fl. v. a. pentru sublevarea speseloru cancelariei episcopesci si consistoriale, iera comunitatiloru bisericesci din diecesa si anume, **Duleu**, **Valea-mare**, **Comoriste**, **Pecenesca** cate 500 fl, apoi comunitatiloru **Pesterei**, **Sdior'a Cinchicui**, **Fagetu**, **Vermesiu**, **Buziasiu**, **Domano**, **St-Giorgiu=Berecutia**, si **Misicui** cate 300 fl. parte pentru ca sasi pota edifica bisericu noue, parte pentru repararea edificieloru bisericesci vechi si inzestrarea loru dinlauru cu cele trebuinciose.

Acestea impartasiri presidiale fura priimate cu vii aplause din partea sinodulu si fiindu ca unele dintrensele s'au adusu la cunoscentia sinodulu si inseriu inzestrate cu documentele recerute, aceste din urma se predara comisiuniloru respectiva spre consultare, si dupa ce sinodulu vota protocolarminto multiamita sea Inaltulu Ministeriu reg. ung. de cultu si instructiune p'ntu mai susatinsele ajutore date eparchiei, fiindu tempulu inaintatu siedintia cea dintai se incheie.

In siedintia a II-a tinenta Marti in 21 Aprile a. e. dupa trecerea preste formalitatiile prescrite s'au stabilitu si priimitu regulamentul pentru afacerile interne ale sinodulu, dupa propunerea comisiunei emise cu putiene modificatiuni, si dupa acestea Presidintele **Archiereu** premitendu o scurta cuventare pusa indata la ordinea dilei defigerea numerulu membriloru dela cele 3 senate consistoriale, specialisandu, ca pentru fia-care dintre aceste 3 senate aru fi sa se defiga in deosebi numerulu asesoriloru consistoriali si mai nainte numerulu membriloru pentru senatulu strensu bisericescu.

Sinodulu dupa o discussiune serioasa si parundietore, la care luara parte mai toti deputatii eparchiali, a primitu cu majoritate absoluta de voturi, propunerea deputatulu **Andrei Stolojanu** mai de aproape formulata prin deputatulu **Iulianu Ianculescu** in urmatoriulu cuprinsu: „Sinodulu eparchialu din lips'a mijloceloru nu pasiesce deocamdata la alegerea asesoriloru consistoriali ordinari salariati pentru senatulu strensu bisericescu, dara 'si reserua dreptulu de ai alege atunci, candu se voru procura mijlocele materiale pentru salarisarea membriloru ordinari, totdeodata dechiara a pasi la alegerea membriloru onorari si cu privire la denumirile autoritatiloru bisericesci competente de pana acum alege pre toti actualii asesori consistoriali de onorari, si anume pre urmatorii 37 asesori de pana acum: protopresbiterii **Iacobu Popoviciu**, **Dimitriu Iacobescu**, **Alexandru Ioanoviciu**, **Atanasiu Ioanoviciu**, **Iosifu Popoviciu**, **Simeonu Dimitrieviciu**, **Nicolau Andreeviciu**, **Ioanu Popoviciu**, **Georgiu Pesteanu** si **Ioanu P. Seimanu**, apoi pre preotii: **Nicolau Tatu**, **Stefanu Popoviciu**, **Constantinu Alexandroviciu**, **Zachari'a Botosiu**, **Ilia Campenu**, **Ioachim Mangiuc'a**, **Lazaru Tiapu**, **Alexandru Popoviciu**, **Ioanu Petroviciu**, **Trifonu Tieranu**, **Constantinu Tiepenegu**, **Iosifu Pauloviciu**, **Michailu Valceanu**, **Iosifu Giurcoviciu**, **Ioanu Pauloviciu**, **Ioanu Stefanoviciu**, **Ioanu M. Hailoviciu**, **Georgiu Emanuilu**, **Georgiu Andreeviciu**, **Mateiu Ignea**, **Alexandru Ursulescu**, **Avraamu Murgu**, **Ioachim Cherciu**, **Andrei Bugarinu**, **Radu Golumb'a**, **Aleese Popescu** si **Nicolau Bolocanu**.

Voindu mai departe sinodulu a usua dreptulu seu de alege indata in acesta siedintia, la propunerea unui deputatu, se alege notariulu sinodulu si administratorulu parochialu din **Lugosiu**, parintele **Michailu Poerenu** de asesoru onorariu la senatulu strensu bisericescu, si presidintele archiereu cu provocare la §-ulu 116 din statutu, lu intaresce si denumesce in acesta calitate inca in fatia sesiunii.

Presidintele archiereu deschide acum discussiunea asup'a defigerei numerulu membriloru ordinari si onorari pentru senatulu scolariu, premitendu si aci o cuventare scurta, la care deputatulu **Constantinu Radulescu** propune, ca pentru acestu senatu sa se alega preste totu 18 membri si animitu 6 din cleru si 12 din mireni, asemenea toti onorari. Propunerea acést'a dupa o lunga desbatere petrundietore se primesce cu unanimitate.

Dupa acést'a presidiulu pune la ordinea dilei defigerea numerulu membriloru la senatulu epitropescu si dupa o desbatere scurta numerulu asesoriloru la senatulu epitropescu se decide a fi 4 din cleru si 8 mireni preste totu 12 asesori asemenea toti onorari. Cu acést'a se termina siedintia a 2-a.

In siedintia a 3-a tinenta Mercuri in 22 Apr.

a. c. după trecerea preste formalitățile prescise și referarea comisiunii verificătoare despre alegerile deputatilor de nou intrati, deputatii din frontiera militara fac o motiune data și în scrisu presiului, pentru de a se luă mesurile corespondentorie, că să înceteze directiunea scolara de până acum din confiniu militar și că școlile din acestu confiniu să se administreze numai de către consistoriu diocesano, apoi deputatul Alesandru Mocioni face următoarele propuneri de sine statătoare:

1. On. sinodu să binevoască a decide, ca susține și elu delegatiunea trimisa din partea congresului nationalu spre impacatiunea cu serbii în privința averii bisericiei;

2. On. sinodu să binevoască a decide, ca vrea să imputerască totu pre aceeași delegatiune și în privința primirii și administrării fondului scolariu dela Bud'a, carele este să se predea dieceselor Aradului și Caransebesiului;

3. On. sinodu să binevoască a alege 3 membri din sinulu seu, cari cu 3 membri alegendi din partea diecesei aradane să staruască pentru înființarea unui consistoriu în Timisiór'a;

4. On. sinodu să aléga un'a comisiune, care să ingrigască de modalitatea acoperirii speselor administrative bisericesci.

Dupa ce, amesuratu regulamentului de afaceri, motiunile și propunerile acestea s'au predatu respectivelor comisiuni, spre preconsultare și relationare și după ce presiulu a respunsu la mai multe interpelatiuni de o natura secundara, și locala sinodulu trece la ordinea zilei, care este alegerea asesorilor consistoriali pentru senatulu scolariu.

Cu majoritate absoluta de voturi devinu alesi de senatori scolari:

a) din cleru

Nicolau Andreeviciu, Georgiu Pesteanu, Michailu Poereanu, Ioanu Popoviciu, Michailu Velceanu;

b) din mireni

Stefanu Antoneseu, Iolianu Ianculescu, Simionu Mangiuca, Dr. Atanasiu M. Marienescu, Vicentiu Popu, Constantinu Radulescu, Andreiu Stolojanu, George Trapsi'a, Petru Vu'a, Vasiliu Nicolescu, și asiá pentru 3 senatori și anume 1 din cleru și 2 din mireni este a să face alegere noua, ne avendu densii majoritatea absoluta de voturi, daru fiindu timpulu înaintatu ședința se inchide.

În ședința a IV-tra și ultima ținuta Joi în 23 Aprilie a. c. după trecerea preste formalități și răspunderea mai multor interpelatiuni de către presiulu sinodului, se esmite din sinulu sinodului un'a comisiune pentru scrutinarea alegeții atátu acelor 3 senatori scolari, câtu și pentru alegerea asesorilor la senatulu episcopescu și după aceea referéza pre rendu comisiunea petitiunara și cea financiara.

Propunerile comisiunilor se priimescu în cea mai mare parte a loru neschimbate, înse motiunea deputatului Alesandru Mocioni de Foen pentru esmiterea unei comisiuni spre a eruá cum s'aru putea înființa unu consistoriu în Timisiór'a, după o infocata desbatere, ce a duratu mai multu de 1 1/2 óra, cerendu-se votisare nominala, fu respinsa, danduse 14 voturi „pentru“ iéra 26 „contr'a“ acestei propuneri. Din raportulu comisiunii financiare s'a întielesu mai departe, ca presiintele archiereu a datu din propriele lui mijlóce 4491 fl. 18 xr. v. a. spre scopulu procurării fundului instructu nou alu episcopiei, ceea ce sinodulu ia cu multumita și aplause vii spre sciința. De notatu este înca, ca sinodulu din incidentulu, ca dlu Vicentiu Babesiu fiindu alesu pentru ambele diecese a Aradului și a Caransebesiului, s'a declarat pentru necompatibilitatea mandatului de deputatu în dóua diecese de o data, de óre ce sinódele eparchiale au să se țină conformu statutului, la unulu, și același tempu în ambele diecese și prin urmare este fisice neposibile, a corespunde ambelor mandate. Iéra pentru regularea resp. reducerea parochielor, dotatiunea preotilor etc. s'au alesu comisiuni speciale, care cu observarea tuturor impregiurárilor să elaboréze proiectele necesare și să le subscrna viitoriului sinodu eparchialu spre pertractare. Pentru acoperirea speselor deputatilor eparchiali s'a decisu 3 fl. diurne pre di și 1 florinu de fie care milu bani de caletoria, care bani să se scóta prin protopresbiteri după numerulu sufletelor din fia-care protopresbiteratu.

Finindusi comisiunea scrutatoriá lucrarea să impartasiescu sinodulu, ca pentru senatulu scolariu sunt alesi înca.

a) din cleru:

Atanasiu Ioanovicu;

b) din mireni:

Vasiliu Gurgutu și Ioanu Balnosianu, precarii sinodulu i proclama de asesori la senatulu scolariu astfelu întregitu.

La senatulu episcopescu s'au alesu și proclamatu de asesori

a) din cleru:

Iosivu Pepovicu, Alesandru Ioanovicu, Lazaru Tiapu, și Ioanu Stefanovicu;

b) din mireni:

Georgiu Mocioni de Foen, Ioanu Petia, Alesandru Stancovicu, Georgie Bacasiu, Ioanu Brancovicu, Demetriu Popoviti'a, Simeonu Stoianovicu și Ioanu Posta.

Presedintele archiereu, aflându în fine, ca obiectele mai urgente de pertractare s'au finitu și ca multi deputati dorescu a se întorce la ale sale, dechiara sesiunea sinodului de facia de incheiata, multumindu deputatilor pentru activitatea deosebita, ostená cea mare și rabdarea dovedita, postindu-le la toti caletoria norocósa, la care deputatulu protopresbiteru Iacobu Popovicu aduce multumita presiului, în numele sinodului pentru neosebita nisuintia dovedita în administratiunea bisericescă și pentru aperiarea intereselor acestora, bunavointia, intielépt'a, conducere și sacrificiele ce le-a facutu pentru resiedientia în fundulu instructu și asiá sinodulu se desparte strigandu: „se traiasca“

Eveneminte politice.

Obiectulu celu mai ventilatu în divaristic'a interna din imperiulu austro-ungurescu e impacarea cu cehii. Stadulu în care se afla acestu obiectu se pare a fi, ca cehii nu facu alta concessiune de câtu ca se invoiescu la tramiterea deputatilor în diet'a presenta a Boemiei, în carea prin intrarea nobilmei majoritatea e asigurata cehiloru, diet'a acest'a nu se va ocupá de câtu de schimbarea legii electorale, după cum o doresce partid'a nationale boema, și apoi diet'a sa se disólve și îndata sa se escrie alegeții noué după legea cea noua electorale. Cum va decurge desbaterea mai departe și la ce rezultate se va poté ajunge ne voru spune scirile ce voru sosi preste vre-o câte-va zile.

Ide'a de complanare, cetimu în unele diurne din Cislaitani'a, nu se mai tiermurescu numai în Prag'a și Boemi'a, ea incepe a da semne de miscare și în Agramu. Diet'a croata, la propunerea deputatului Coici, au alesu unu comitetu, carele să aiba însărcinarea de a esamina pactulu seu complanarea facuta cu Ungari'a. Propunerea deputatului amintitu se tiermurescu de o camdata la întrebarea, deca pactulu s'a și observatu; alti deputati înse pretindu o revisiune seriósa a pactului, ce s'a concludu în fug'a mare seu în ruptulu capului, și mai departe bate la uniunea personale. Ei ceru anesarea Dalmatiei și a portului Fiume; ce se atinge de cestiunea provincialisării confinielor militari o considera de o cestiune, a cărei deslegare are să o faca numai diet'a croata. Va se dicea, cându vine la adeca apoi și croatii, că și serbii d. e. în cele bisericesci, cam uita de fratii loru de o sórte, cum se dice prea adese ori cu patetica prin unele foi.

Diurnele ungueresci, precum e „Pesti Naplo“ și „Reform“, pasiescu decisivu în contr'a intentiunilor acestora. Celu dintâiu afirma categoricu, ca sufletu de omu din Ungari'a nu engeta la revisiunea pactului; iéra pre cei ce l'au creatu îi provóca salu apere. „Reform“ provoca pre regimulu sa puna odata capetu agitatiunilor celorlora fără de consciința ce se facu în Croati'a. Foi'a e de parere ca tóte agitatiunile aceste se facu sub influința reactiunii.

Mai aspru pasiescu „Reform“ contra intentiunilor polonului Smolka de a apropiá pre poloni de cehi. Impregiurarea acest'a o gasescu numit'a foia de o situatiune, care poté provocá unu viforu asup'a Cislaitaniéi, o situatiune, ce nu poté fi binevenita decâtu amiciloru incurcaturilor.

Plebiscitulu se va publicá solemnulu câtu mai curendu. Schimbarea ce se facu în ministeriulu Franciei și cu deosebire venirea lui Gramont, fostu ambassadeu în Vien'a, la ministeriulu de esterne o esplica ca însemnéza resbelu. Preste totu se vorbescu multu de venirea la putere a partidului de actiune, carea nu are alt'a de cugetu de câtu resbelulu contra Prussiei, la care casu Austri'a va fi pre partea Franciei. Cu combina-

tiunea acest'a diu unii ca sta în legatura și pactarea ce se cauta în lantrulu Austriei cu ori ce pretiu.

În „Federatiune“ aflámu unu articulu interesantu, care vérsa lumina asup'a referintiloru între Cetatea Brasiovlui și Sacele. Fiindu ca aceste referintie sunt de aceeași natura cu cele dintre Sabiu și scaunele Salistei și alu Talmaciului lu reproducem și noi în tóta estinderea lui.

Eata articolulu:

(Capetu.)

Cu ocasiunea conscriptiunii urbariali, la a. 1819, se punu în gor'a fatentiloru din Sacele cuvintele: ca au urbariu din 5 Aprilie 1780, ca ei înse nu indeplinescu servitiile după acel'a, ci fia-care jobagiu solvase un'a tacsă de 2 fl. 16 xr., dileriu 1 fl. 8 xr. de fia-care tragatoriu 1 fl. iéra unu dileriu 34 xr., dau și câte unu stânginu seu un'a jumetate de stânginu de lemne și decima din tóte.

Din traditiune se scie, ca cetatea Brasiovlui numai după anul 1800 a începutu a zidi, în fia-care comuna, câte un'a cárcima și locuintie pentru provisorato, și asiá cetatea a începutu nu numai a ocupá regalele comune, morile, mai multe complese de paduri sub cuventu de a le feri de stricaciune, ci a introdusu de a se solvi și tase colonicali.

În urm'a stergerei legamentului colonialu, cetatea Brasiovlui s'a sciutu folosí de ocasiune și a stórcé dela tíera o despagubire mai bine de o jumetate de milionu.

Cetatea Brasiovlui a pornitu procesu urbarialu asup'a comunei Satulungu care, avendu unu procuratoriu de sasu, ia vendutu caus'a, pentru ca instantia prima data de scaunulu urbarialu din Brasiovu n'a luatú în drépt'a consideratiune conditiunea locuitoriloru acestora comune, ci trecendu preste întrebarea principiala, a otaritu, ca locurile comunali din Satulungu au să se imparta între comun'a Satulungu ca între dnu terestru și fosti coloni. Acésta sentinția devenindu pre calea apelatiunii la tabl'a regia din Vársahely, în locu de a se casá, s'a aprobatu, s'a datu locu înse revisiunii.

Curtea suprema înca a aprobatu acésta sentinția sub cuventu ca, în cause de regulatiune urbariale, revisiunea, în contr'a sentinției, date despre întrebarea premergatoriá, adeca deca regulatiunea are locu seu ba, după patenta, nu e iertata. Si în contr'a sentinției forului alu treilea s'a datu, la curia regia, plánsóre de nulitate, care iéra-si s'a respinsa, prin resolutiunea ditto Sztgyörgy 1870, Aprilie 11, nr. 620, sub cuventu ca, după procedur'a civila austriaca, nu se poté dá plánsóre de nulitate despartitu, ci numai împreunata cu revisiunea.

Asup'a comunelor Cernatu, Turchesiu și Basiufalu, curge asemenea procesu într'o causa, și alu treilea procesu curge asup'a comunelor Terlongeni, Zezini și Purcareti. În ambele aceste cause, avocatulu comunelor, Alecsiu Vajná de Pávai, si-a datu respunsulu asup'a actiunii, întemeiatu pre susu citatele, și mai multe alte documente. Aceste procese cu tóte documentele lor se voru tipári la timpu, că sa se pastredie cá unu actu istoricu atátu despre machinatiunile Brasioveniloru și ale guvernelor trecuté, câtu și cá unu actu despre deplorabil'a stare a justitiei din Transilvani'a, din secolulu alu XIX.

În legatura cu aceste procederi, trebnie se tragu sub censura și proiectulu de lege alu ministerului de justitia, despre organizarea tribunaleloru și judetielor singulari, cu privire la tíera Bersei, în întielesulu cărui'a are să se înființeze în Brasiovu unu tribunalu colegialu cu unu judetiu delegatu, și în Feldiór'a (Földvár) unu alu doilea judetiu singularu, de unde trebnie să se traga consecinti'a, ca ministerulu are intentiunea a împreuná Sacelele și celelalte sate, până în pasulu Buzeuului, sub judetiu singularu din Feldiór'a, pentru ca Feldiór'a se afla în malulu Oltului și n'are nici o concurentia de sate din districtu, și fiindu ca nici cu Sacelele și cu celelalte sate dela pasulu Buzeuului încóce, nu sta în nici o comunicatiune, trebnie să diu, ca e într'o deplina necunosciința taierii Oltului.

De o cam data avem sa tragemu numai următoarele colorarie:

1. Locuitorii români și úrgrii din districtulu Brasiovlui au fostu, dela începutu, cu totu terito-

rlulu Ieru, liberi, nobili si nenobili, scutiti de ori si ce taxe colonicali.

2. Ca Sacelele s'au impreunatu cu cetatea Brasiovlui numai din punctu de vedere alu administratiunei publice, sustienendu-se ca cetatenii liberi de un'a potriua cu cetatenii sasi, si fiindu detori dimpreuna cu sasi a apera confiniere tieiei.

3. Ca principele Rákótzii n'a potutu angustá libertátile locuitoriloru románi si unguri din numitele sate, nice n'a avutu dreptulu a instreina teritoriulu acestoru comunitáti, pentru ca si pentru ei sta principiulu de dreptu: „Nemo plus juris in alium transfere potest, quam ipse habet.“

4. Ca comun'a Brasiovlui, dela inceputulu secolului alu XVII, s'a folositu de tote machinatiunile a aservi pre locuitorii románi din numitele sate si a i aduce la conditiune colonicale.

5. Ca guvernele aristocratice au fostu, suntu si voru fi inimice poporului, fia elu de ori ce nationalitate, romána ori magiara.

6. Ca poporulu transilvanu unguru, ori románu, sa-si deschida ochii, cu ocaziunea alegeriloru de deputati si sa nu mai voteze pentru grofi si baroni, pentru ca acesti'a au fostu totude-un'a amicii sasiloru si au machinatu, cu sasi la olalta, in contra intereseloru poporului.

Satulungu, 30 Aprile 1870.

Unu cetatienu románu
din Satulungu.

Proiectu de Lege

(continuare din nrulu 34)

§ 61. In scól'a comerciala nu de statu

1. duréza celu pucinu trei ani;
2. se voru propune cá obiecte obligate celu pucinu urmatóriele:

a) limb'a de propunere, b) german'a unde se propune in limb'a magiara, magiar'a unde nu se propune in ea, c) istori'a (patriei si universal) d) geograf'i'a, e) fisic'a, f) chemi'a, g) istori'a naturale h) algebr'a, i) caligrafi'a, h) desemnulu, l) comptabilitatea, m) cunostinti'a marfuriloru, n) aritmetic'a comerciale, o) gimnastic'a.

§ 62. Comune care cladescu si sustienu cu spese proprie o scóla reala inferióra si langa séu in legatura cu ea o scóla reala inferióra de specialitate comerciala séu industriala, conformu dispositiunei din l. pres. suntu dispensati de obligamentulu, de a cladi o scóla civile, espresu in § 67 din art. d. l. 38 1868, ce se tiene de cursulu de invetiementu ordinatu pentru baeti.

§ 63. In liceulu nu de statu

1. cuprinde cursulu de invetiementu celu pucinu 2 ani;
2. voru instrua celu mai pucinu 5 professori, cari au a functiona eschisivu la acestu institutu;
3. voru fi celu pucinu urmatóriele obiecte obligate:

a) religiunea si moral'a, — b) limb'a latina, — c) limb'a de propunere si literatur'a ei, — d) limb'a germana, unde se propune in limb'a magiara, limb'a magiara si literatur'a ei unde nu se propune in ea, — e) limb'a gréca, — f) algebra si geometri'a, — g) fisic'a; h) chemia, — i) istori'a naturala, k) istori'a universal, l) istori'a magiara, — m) filosofi'a, — n) desemnulu.

4. si lecele nu de statu se potu organiza dupa modulu citatu in § 43.

§ 64. Déca in aceea-si comuna mai exista o alta scóla midilocie, atunci póte la scól'a midilocie nu de statu, propune caligrafi'a, desemnulu, gimnastic'a si religiunea, si unu individu care nu este eschisivu profesorulu la acestu institutu si care instruéza obiectele acestea si la altu institutu, ce se afla acolo in locu. In unu atare casu (déca adeca religiunea, caligrafi'a, desemnulu gimnastic'a se voru propune de cátra unu profesore calificatu pentru acelea obiecte, care nu se tiene eschisivu numai de acél'a institutu) se póte la fia-care institutu de invetiementu nu de statu, denumi unu profesore mai pucinu si atunci, sutragendu pre invetiatoriulu — de religiune — caligrafia desemnu — cantu, musica — si jocu, are gimnasiulu superioru lipsa numai de 4 profosori proprii gimnasiulu superioru de 7, scóla reala inferióra de 4, scóle reale superiora de 7 si liceulu de 4, cari functionéza eschisivu la acestu institutu.

§ 65. Fia-care scóla midilocie publica nu de statu sta sub supra inspectiunea regimului si e agend'a ministrului de culte a constringe strictu cá in fia-care institutu de invetiementu sa se corespundia necerintieloru si conditiuniloru legali. Spre acestu scopu.

1. e fia-care corporatiune séu persóna, care capeta unu atare institutu, obligatu, a lu anuci'a la ministrulu de instructiune mai nainte de a deschidere, si pre langa aceea a presentá totodata statutulu de organizatiune alu scólei, planulu instructiunei si conspectulu poteriloru instructive.

2. se voru cercetá si revedea din cându in cându scólele midilocie nu de statu prin organele ministrului de instructiune. (inspector, plenipotentiat) (Va urmá.)

Sighisóir'a in 3/15 Maiu 1870.

(Triste eveneminte de pre Ternav'a mare, necrologu generale.)

Intre Ferihazu si Hasifaleu se revarsa spre Sudu-ostu, dea drépt'a in siesulu Ternavei o vale, in largime de 350 de pasi — manósa si pentru privitoriu fórte atragátore. Ceva 1/8 de milu din tiermurea Ternavei pre acésta vale exista din a 14-a suta comun'a Boiulu mare locuita de aprópe la 3000 de suflete, dintre care au fostu la 2000 de religiunea gr-or. si la 1000 de religiunea rom. cat. si unitaria.

In acésta comuna corgu dóue valcele: un'a dela confiniere otarului Videcuteniloru din nord-ostu in distantia de 1/8 de milu; cealalta din vestu spre ostu dela marginele otareloru lacului rom. si ungurescu in departare de ceva 2/8 de milu de Boiulu mare. Acésta valca din urma — altu tempu séca — si capeta nutrementulu seu fluidu din patru caldarasie, formate pre otarulu Boiului mare de nesce deluri gigantice, precipite si góle si compune unu siesuletiu rotundu—abiá de 100 pasi in dimensiuru de asupr'a satului, de unde apoi, taiándu muchi'a unui delu, ce se trage dela nordu spre sudu, curge, distantia de ceva 50 de pasi, in patulu seu strimtu cu o cadere rapida in Boiu — aci se largesce siesulu incetisioru la 40 de pasi — si se intalnesce in mijloculu satului intr'una unghiu ceva de 95° va se dica mai in linia óbla, cu valic'e cea dintáiu, unde se intinde siesulu, pre care este asiediatu satulu cam la 220 pasi.

Pusetiunea locului e intr'adeveru romantic'a si fermecátore.

Iusa pre cátu au inzestratu de prodigu óre cându natur'a cu frumsetiele sele acestu locu poeticu, cu atát'a se pare a fi fostu acum'a de vitriga si isbanditóre asupr'a loi si a locuitoriloru.

In 1/13 Maiu, prela 7¼ óre sér'a, s'au conjuratu elementele naturei din sudu, nordu-vestu si nordu-ostu, au inchieiatu unu triumviratu, si siau descarcatu tota mas'a undeloru pre otarulu Boiului de asupr'a satului. Abiá trecura 20 de minute dupa estórcerea noriloru, si bietii Boieni fura siliti a-si cautá asilu de scapare prin podurile caseloru prin siopuri si siuri si in fine si pre coperisiele edificieloru. Dara si acésta nisuintia de scapare a nenorocitoru remase nefructifera; cáci undele apei, care se prevaleau cá unu parete in inaltime de

6—9 urme, prin sata de vale, le rapescu numai decátu din temeliea tote edificiele, — nu numai sudórea, bunurile si mostenirea stramosiasca, dara chiaru asilulu si ultim'a sperantia a scapárei loru. In tempu de ceva 20 minute fura la 100 de case si 70 de siure, cu totu cuprinsulu loru, prad'a in-fricosiateloru elemente. Cu atát'a n'au destulu in-satiabilulu Neptun! cautá sa mai absórba si la 225 de vietu omenesci, fára diferintia de etate, stare materiala si rangu, cá sei fia pre de plinu!

Intre cadevrelé imprasciate din nenorocit'a vatra stramosiasca, pána la El sabetopole — si mai in-josu póte — pre Ternav'a mare, acoperite de triste-te remasie de edificii si de letine (noroin) avemu de a plánga si pre bravulu notariu si colectore comunale loine Ioanovicu dimpreuna cu esemplarea sea sotia si 3 prunci ai sei plini de sperantia.

Pána atadi s'au scosu de sub tristele remasie ale edificieloru, de sub letine si undele Ternavei si datu recelui momentu, dupa spus'a celoru in viatia remasi, 112 cadavre, cea mai mare parte femei si tinerime de ambele secse sub 14 ani. Ceva 113 persóne lipsescu din comuna; care se credu de pred'a sicura a undeloru.

Durerea si suferint'a celoru nenorociti remasi, numai cu camesi'a in viatia este atát'a de grea incátu le au timpitu totu simtiulu omenescu si natural; ei aberéza ca erimitii in susu si in josu preste tristele reste ale edificieloru, si intrerumpu numai din cându in cându adenca tacere in cáte unu gemetu comprimatu; dela ei suntu esilate ustadi tote grigile, simtimentele naturale: fóme si somnu, ba chiaru nice lacrimi pentru mortii loru au au.

Aspectulu loru si alu tristeloru locuri stramosiesci ne infatiosiasa unu tablou deplorabile, care strabate si misica chiaru si o anima de pétra.

Déca amu fostu, dupa date culesse din gur'a nenorocitoru cu privire la datele de susu, prea pesimistu, le voiu rectificá, dupa ce capetu date oficióse.

S.

Varietáti.

** L. d. M. C. bar. Rodici se dice a fi denumitu de Locuitoriu in Dalmati'a.

** Colonelulu Traianu Doda este inaintatu numit de la rangu de generalu.

** In nrulu viitoriu credemu ca ne va concede spatiulu si tempulu a raportá ceva despre „Reuniunea sodaliloru románi“.

Edictu.

Nicolae Banu Grancea, care de 4 ani parasi cu necredintia pre legiuit'a sea sotia, Susan'a Banu Lacatusiu din Feldiór'a si pibegesce in lume, fára a se putea sci loculu petrecerei lui, se citédia cá in terminu de unu anu dela datulu de fatia, sa se infatisiedie inaintea subscribulu foru matrimonialu, pentru cá la din contra procesulu urditu in contra lui, se va decide si in absentia sea.

Brasiovu 2 Maiu 1870.

Forulu matrimonialu alu tractului protopopescu greco-orientalu alu II alu Brasiovlui.

Ioanu Petricu
protopopu.

(34—2)

TRANSPORTAREA DE SINI.

Intreprindietorii de cladire a drumului de feru r. osticu-ungurescu publica transportarea de sini dela Alvintiu Sabiiu a si la Mediasiu sub urmatórele conditiuni:

dela Alvintiu pana la Sabiiu de maja 60 de cruceri.

dela Alvintiu pana la Mediasiu de maja 1 fiorinu.

O Sina cantarésce cá la 4 maji si ½, doi boi séu cai potu duce 4 pána la 6 Sini.

Asi'a se urca pentru o incárcatura dela Alvintiu pána la Sabiiu 10 fl. 80 cr. pána la 16 fl. 20 cr., dela Alvintiu pána la Mediasiu 18 fl. pána la 27 fl.

Fiesce cáruia, care se va afla cu carulu la magazinulu curtiei drumului de feru in Alvintiu, i se voru predá simile cu unu biletu de caratu, iér plat'a si o va rádica la loculu de descarcatu indata ce va fi predatu sinile si biletulu de transportu, in tota diu'a dela 6 óre diminétia pána la 6 óre sér'a in bani gata